

*Bestuur en medewerkers van Hospice Duin- en Bollenstreek
wensen u een voorspoedig 2023*

HOSPICE DUIN- EN BOLLENSTREEK

Najaar 2022
NIEUWSBRIEF

Voorwoord

Beste vrienden, vrijwilligers en medewerkers van het hospice,

In de onzekere tijden van het afgelopen jaar, waarin we soms geen idee hadden hoe de wereld er over een paar maanden uit zou zien, bleef het werk in het hospice doorgaan. Ondanks corona en ondanks het verlies van dierbaren uit ons team; het leven in het hospice ging door. Misschien wekt de zin 'het leven ging door' wel enige verbazing. 'Je gaat toch naar het hospice om te overlijden' is een veelgehoorde opvatting. Natuurlijk overlijden veel van de gasten die bij ons verblijven in het hospice, maar in onze visie is de zorg in het hospice gericht op het leven en niet op de kwaliteit van het leven, ook als iemand terminaal ziek is. Het is zoals Cecily Saunders, één van de oprichters van de moderne hospicebeweging en palliatieve zorg, het zei: 'You matter because you are you, and you matter to the end of your life. We will do all we can, not only to help you die peacefully but also to live until you die'.

Onze zorg strekt zich ook uit naar de naasten van onze gasten. Dit jaar zijn we gestart met het project 'kindvriendelijkheid in het hospice' om kinderen of kleinkinderen van de gasten die bij ons verblijven beter te kunnen begeleiden in het traject van ziekte en overlijden van hun ouders of grootouders. Niet alleen wordt er in de huiskamer van het hospice speciaal voor kinderen een ruimte gecreëerd, ook krijgen vrijwilligers en verpleegkundigen gerichte scholing om kinderen hierin te bij te staan.

Naast scholing hebben we dit jaar de PREZO eindexamen van onze organisatie gehad. Een kritische evaluatie van ons hospice en gesprekken met een gast (die ten tijde van de audit bij ons verbleef en het erg leuk vond om hieraan mee te doen), vrijwilligers, verpleegkundigen, het managementteam en twee bestuursleden. De uitkomst was uitstekend en is een groot compliment voor alle vrijwilligers, verpleegkundigen en niet in de laatste plaats

voor Evelien en haar team die dit gezamenlijk tot stand hebben gebracht. Via de klankbordgroep krijgt het managementteam de noodzakelijke input en daarnaast ook zeer waardevolle ideeën vanuit de vrijwilligersgroep. Zij onderzoeken via een laagdrempelig persoonlijk overleg met hun achterban wat er speelt en kunnen zo advies geven over zaken die er leven of staan te gebeuren.

Volgend jaar bestaat het hospice 15 jaar. Natuurlijk zijn we blij en trots op wat we de afgelopen jaren hebben bereikt en hebben mogen betekenen voor de inwoners uit de Duin- en Bollenstreek, maar we blijven vooruitkijken. Energietransitie is een onderwerp

waar we druk mee bezig zijn en we onderzoeken of wij als hospice nog meer kunnen betekenen voor mensen in de thuissituatie die in de palliatieve fase verkeren. Natuurlijk doen we dat niet alleen en willen we daarin optrekken met partners in de praktijk. Hopelijk hebben we hier volgend jaar meer nieuws over.

Het was in meerdere opzichten, mondiaal maar ook in ons hospice, een bewogen jaar. Laten we hopen op rust en vrede komend jaar. In die hoop wens ik jullie allemaal goede en fijne feestdagen en wil ik jullie bedanken voor al jullie inspanningen en betrokkenheid.

Namens het bestuur,
Jacques Hoornweg

Vrijwilliger in beeld Afscheid van klusjesman Herman Krijnen

Door Jacques Erades

Herman Krijnen heeft vijf jaar als klusjesman in ons hospice gewerkt. Wie is Herman en hoe kwam het dat hij in ons hospice klusjesman werd?

Herman is geboren en getogen in Vianen bij Utrecht. Na zijn studie HTS elektrotechniek verhuisde hij naar Rotterdam en kwam terecht bij Shell Petroleum. Hij heeft 26 jaar voor Shell in het buitenland gewerkt. Met name in de procestechniek en elektronica met als specialisatie, kwaliteitsbewaking. In die beginperiode bij Shell leerde Herman ook zijn vrouw Nel kennen. Zij werkte ook bij Shell en zo vormden zij samen zoals dat destijds heette een "petroleumstel". Zijn vrouw volgde hem op alle locaties waar Herman werd gestationeerd. Om de vijf jaar verhuisden zij naar locaties op alle conti-

nenten. Toen de kinderen kwamen, twee dochters, namen ze die ook mee op hun reizen. Het jarenlange verblijf in het buitenland heeft hun wereldbeeld enorm gevormd. Nel deed veel vrijwilligerswerk en Herman trainde de medewerkers van Shell. In zijn vrije tijd leerde Herman op Curaçao kinderen figuurzagen. Uiteindelijk is het gezin vanuit het buitenland in Oegstgeest neergestreken zodat de kinderen zich in Nederland konden vestigen en verder studeren. Zo kwam Herman in de Bollenstreek terecht. Toen zijn vrouw ernstig ziek werd, verbleef zij korte tijd in het hospice.

De familie heeft veel waardering voor de verzorging. Herman vertelt: "Op enig moment gingen op de kamer de rolgordijntjes stuk en zei Nel: 'Als ik er niet meer ben, moet je hier maar klusjesman worden.' Daar was Herman het mee

Herman Krijnen

eens, zeker als je door reparatie kosten kunt besparen. Omdat het nu allemaal wat zwaarder wordt, stopt Herman op zijn tachtigste met klussen. Hij is een tevreden man, want heeft zich altijd erg gewaardeerd gevoeld. Op de vraag wat hij nu gaat doen, zegt hij: "Eerst die twee jonge jongens die het werk van mij gaan overnemen leren hoe je die rolgordijntjes moet repareren, want dat is best een puzzel. En dan..? Oude klokken repareren bij een vereniging van klokkenmakers in 's-Hertogenbosch. Elke vrijdag." En dan beginnen zijn ogen te glinsteren.

Welkom duo-klusjesmannen Maurice en Rik

Door Jacques Erades

Maurice Meijer

Maurice Meijer is 49 jaar oud, geboren en getogen in Lisse en heeft vijf jaar in Hillegom gewoond. Beter gezegd: hij kent de Bollenstreek als zijn broekzak. Na de MAVO heeft hij MTS- vliegtuigtechniek gestudeerd. Maurice is alleenstaand en heeft twee kinderen, een jongen van 17 en een meisje van 19 jaar. Hij werkt al 27 jaar bij Sikkens Akzo Nobel in Sassenheim, als planner in de productie van primers en verven. Ook is Maurice gecertificeerd bedrijfshulpverlener (BHV 'er) voor het dragen van perslucht adembescherming.

In zijn vrije tijd is Maurice heel sportief; hij speelt al 44 jaar bij de honk- en softbal vereniging The Flags in Lisse en is voor Nederland uitgekomen op het allerhoogste internationale niveau. Soms geeft hij training aan twee jeugdteams. Daarnaast wil hij graag een partijtje golfen op de golfbaan in Spaarnwoude.

Hoe ben je bij het hospice in Sassenheim terechtgekomen? "Mijn moeder Joke Spierenburg is vrijwilliger in het hospice. Zij begeleidt mensen in de thuisituatie in hun laatste levensfase." Hoe vindt je het om in een bijzondere omgeving als het hospice te zijn? "Op één of andere manier ga ik gemakkelijk om met mensen die een moeilijke levensfase doormaken. Toen bekend werd dat Herman Krijnen stopte met zijn werkzaamheden voor het

hospice, zei mijn moeder: 'dat is nou net echt iets voor jou'. Ik ben ook een echte doe-het-zelver van huis uit. Rik Brinkman bleek zich ook te hebben aangemeld en zo ontstond het idee om er een duobaan van te maken. Een goed plan, omdat we dan de taken een beetje kunnen verdelen als ik onregelmatige diensten heb. Ik heb van Herman begrepen dat hij ons nog wat wegwijs zal maken in het hospice waarbij het ontwarren van de rolgordijntjes de grootste uitdaging blijken te zijn."

Rik Brinkman

Rik Brinkman is 34 jaar oud en opgegroeid in Dinteloord. In Rotterdam ging hij naar de IT- opleiding op het grafisch Lyceum Rotterdam, hij studeerde daar af en verhuisde naar Leiden. Sinds 26 april dit jaar woont Rik samen met zijn vriendin in Sassenheim, waar ze een huis hebben gekocht. Rik werkt sinds vier en een half jaar in de cyber security. Zijn voornaamste taak is het beveiligen van ICT- systemen op locatie, bij zeer grote concerns. Daarnaast is Rik bezig met het oplossen van problemen bij bedrijven die door ransomware zijn getroffen. Rik komt naar eigen zeggen uit een fijn gezin en heeft een oudere zus en een jonger broertje en zusje. Zijn moeder was lang directeur van een basisschool. Zijn vader is twee jaar geleden overleden. Hij had de ziekte van Parkinson en ernstig last van COPD.

Hoe ben je bij het hospice terechtgekomen? "Ik heb een open sollicitatie gedaan

en gevraagd wat ik voor het hospice zou kunnen doen. Het had van alles kunnen zijn, ik wil mij graag breed inzetbaar maken. Op één of andere manier had het hospice op mij een aantrekkingskracht. Ik ben namelijk heel erg bezig met mijn persoonlijke ontwikkeling, met wat er belangrijk is in het leven. Wellicht heeft ook het overlijden van mijn vader, opa en oma - wat een grote indruk op mij maakte - ertoe bijgedragen. Verder is het voor mij belangrijk dat ik leer goed voor mijzelf op te komen. Ik denk dat mijn werkzaamheden in het hospice heel erg kunnen bijdragen aan zingeving in mijn leven. Samen met de coördinator zijn we gaan kijken wat ik zou kunnen doen en toen kwamen op uit het doen van klusjes. Dat leek mij gelijk geweldig, ik ben namelijk erg handig en doe alles zelf in huis. Er was met mij nog een aanmelding om klusjes te doen en zo is er besloten om er een duobaan van te maken samen met Maurice Meijer."

Wij wensen de nieuwe klusjesmannen heel veel succes en werkplezier!

Rik en Maurice

Gast aan het Woord

Door Mark Sijlmans

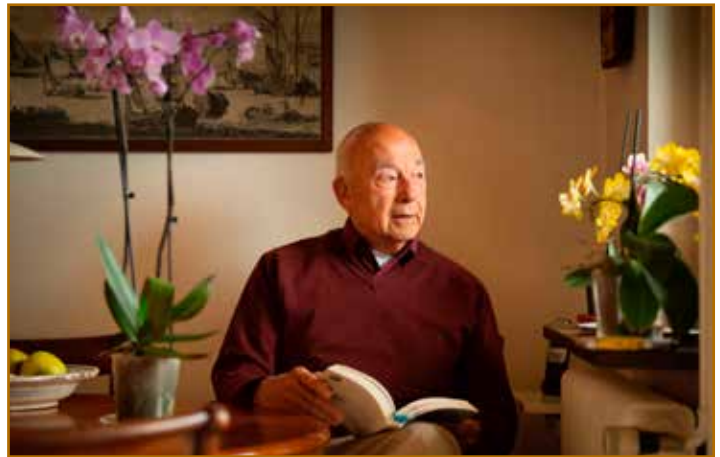
Op 16 september overlijdt Peter Slors. Als er, geen dertien maar acht dagen eerder, wordt aangebeld, staat hij, met in zijn hand een kleine weekendtas, bij de voordeur van het hospice. Vrolijk zegt hij: "Nou, daar ben ik dan. Peter Slors. En dit is mijn zoon Sander."

Een beetje onwennig staan we even later in kamer 5. Normaal gesproken zou ik nu wat te drinken hebben aangeboden: koffie, thee of wat fris. Maar dat lijkt me nu niet zo'n goed plan. "Nee", lacht Slors. "Laten we dat maar niet doen." En als ik dit wel aan zijn zoon vraag zegt zijn vader: "Als jij wat wilt, moet je dat doen hoor." " Oh nee", zegt Sander. "Dat ga ik niet doen. Moet ik hier zeker gezellig een biertje gaan drinken... Dan drink ik wel wat in jouw huis."

En in dat huis van zijn vader spreek ik Sander eind oktober opnieuw. Hij is weer eens een weekje over uit Engeland. Want daar woont hij al vele jaren. "Gisteren heb ik de laatste boter opengemaakt die nog door mijn vader was gekocht," vertelt hij. "In eerste instantie wil mijn vader niet naar het hospice. Hij wil thuis sterven. Maar met een woonkamer op de eerste verdieping is dat niet praktisch. En na verloop van tijd wordt die beslissing om naar het hospice te gaan steeds makkelijker en natuurlijker. Vooral ook door het vooruitzicht dat het moment dat hij zijn waardigheid of zelfredzaamheid dreigt

te gaan verliezen steeds nadere bij komt. Vooral incontinentie speelt daarbij een grote rol. Dat kan niet. Dat wil hij niet. Hij is altijd al een beetje een eenzalganger geweest maar nu maken we als broers de afspraak om die laatste dagen alles samen te doen. Mijn broer uit Nijmegen gaat met zijn camper in Lisse staan en mijn jongste broer woont niet heel ver weg. En op de dag van zijn vertrek is zijn koffer al een uur van te voren gepakt. Net als vroeger voor vakantie. Hij is klaar! En wij zijn dat ook.

Al in 2006 heeft hij ons een brief gestuurd waarin hij aangeeft wat hij niet wil indien hem iets zou overkomen. En drie jaar geleden heeft hij zelf uitgedokterd dat hij ziek is. Hij houdt dat verborgen. Er zijn steeds meer excuses. In augustus 2021 kan hij de klachten niet langer verbergen. Hij stuurt ons dan een brief waarin hij aangeeft wat zijn plannen zijn. Een schoondochter zegt dan: waar ben je nou mee bezig, ik ben al sinds m'n 13e ongesteld. Dat is wel grappig maar het helpt niet echt."

Peter Slors

Slors vindt, net als in de documentaire Dertien dagen, dat zijn overlijden zo natuurlijk mogelijk dient te verlopen. En euthanasie vindt hij niet natuurlijk. "Een ziek dier verstoppt zich in het bos en sterft. Zoiets heeft mijn vader ook voor ogen. En hij is daar heel rechtlijnig in", vertelt Sander.

Sander vertelt dat hij niet zou kunnen wat zijn vader heeft gedaan. "En het hoeft ook niet. Er zijn andere wegen." Maar hij vindt het wel heel knap. Net zo knap als zijn vaders laatste beslissing om in slaap gebracht te worden. Want het is genoeg geweest. "En dat sederen duurt nog best lang", zegt Sander. "Wel tien minuten". Hij herinnert zich vooral de: Slaap'te al's? en de is ie nou al weg's?

Maar het is pas anderhalve dag later dat Peter Slors -een vriendelijke, principiële alleskunner en allesweter- echt vertrekt.

Op naar een nog kindvriendelijker hospice!

Door Evelien van Duin

In onze maatschappij is omgaan met de dood niet voor iedereen gemakkelijk. Veel mensen gaan dit onvermijdelijke onderwerp liever uit de weg. Volgens Manu Keirse, psycholoog en rouwexpert, is "Angst voor de dood niks anders dan aangeleerd gedrag".

Er wordt ook weinig met kinderen over de dood gepraat. Als het gaat om begeleiding van familie en naasten bij verdriet, verlies en sterven, hebben we nog al eens een blinde vlek voor de betrokken kinderen. Dat kunnen de eigen kinderen zijn, maar ook kleinkinderen, buurkinderen, oppaskinderen. We onderzoeken of wij als hospice hierin een rol kunnen spelen door kinderen te betrekken bij het ziekte- en sterfproces

van hun dierbaren: naar behoefte, op hun eigen niveau en op hun eigen tempo. Als wij de kinderen van nu leren zich beter te verhouden tot thema's als verlies, verdriet en sterven, dan zullen zij als volwassene beter opgewassen zijn tegen wat het leven voor hen in petto heeft. Zo werken we aan een maatschappij waarin angst voor de dood zachter kan worden en we voluit kunnen genieten van dat stuk tussen geboorte en sterven: het leven.

Huisarts Maaïke Rovers uit Sassenheim heeft dit onderwerp als verbetertraject voor haar kaderopleiding Palliatieve Zorg vormgegeven. Zij is aan het hospice verbonden als kaderhuisarts en neemt de medische zorg over in het hospice wanneer de eigen huisarts te ver weg woont. Maaïke heeft een plan

opgezet om, samen met vrijwilligers die affiniteit met dit onderwerp hebben en het management, een aantal voorstellen uit te werken. Zo zal er bijvoorbeeld een speciaal plekje komen met speciaal voor dit doel ontwikkeld meubilair. We bestellen materiaal dat voor kinderen informatief, helpend én leuk is. En het is van belang om tools aangereikt te krijgen en te leren hoe kinderen daadwerkelijk te begeleiden in dit proces of hoe we met de ouders hierover in gesprek kunnen. Dat dit onderwerp ook maatschappelijk leeft is fijn en belangrijk. We hebben sponsors gevonden die ons financieel bij dit mooie project ondersteunen, voor aanschaf van materialen en scholing aan medewerkers en vrijwilligers. Deze sponsors zijn: stichting Lopen tegen kanker, Diaconie PG Hillegom en de stichting Vrienden Hospice Duin- en Bollenstreek.

Hospice reüniegroep in Kamer 7

Door Jacques Erades

Het initiatief voor een inloopcafé voor vrijwilligers en medewerkers van het hospice ontstond op 24 juni 2009. Omdat ons hospice zes kamers heeft, is door Jacques de naam "Kamer 7" bedacht. Het doel van het inloopcafé was destijds dat vrijwilligers en medewerkers elkaar in een ontspannen sfeer konden ontmoeten. Tevens werden er lezingen en thema-avonden georganiseerd. Kamer 7 wilde een vrijplaats zijn waar aan vrijwilligers en professionals uit de terminale zorg de gelegenheid werd geboden kennis, ervaringen, gedachten en emoties met elkaar te delen. En zoals het zo vaak gaat, kende het inloopcafé Kamer 7 een bloeiperiode van enkele jaren maar ook een terugloop en stilstand. Zo lijkt alles een circle of life te hebben; ideeën komen op en verdwijnen net zo gemakkelijk achter de horizon.

De gedachte achter de reüniegroep

Als je je als (zorg)vrijwilliger aanmeldt, krijg je cursussen aangeboden om op professionele wijze aan de gasten zorg te verlenen. Daarnaast waren er ook vrijwilligers die in de tuin werkten, de bloemen verzorgden of de klusjes in huis deden. Veel van die jaargenoten bouwden een hechte relatie met elkaar op door gezamenlijk diensten te draaien. En dan...meestal na jaren komt, soms toch nog onverwacht, het moment dat je het hospice gaat verlaten. In veel gevallen om reden van persoonlijke aard, ziekte of op je 75e, met leeftijdsontslag. De meesten van deze zorgvrijwilligers zijn vaak als zorgmaatjes deelgenoot geweest

aan het zo kwetsbare stervensproces van de gasten en dat schept een hechte onderlinge band.

Wanneer het einde van je vrijwilligerswerk in zicht komt, wordt dit vaak als een schok ervaren. Een abrupt einde; alsof iets je ontvalt. Dat bleek ook al tijdens de coronaperiode, toen diverse vrijwilligers aangaven dat ze in een isolement terechtkwamen omdat ze het contact met de andere vrijwilligers en de gasten zo misten.

Bij toetreding tot de reüniegroep vragen we hoe de aanwezige het vrijwilligerswerk heeft ervaren en op de periode terugkijkt. Zomaar een paar reacties: "Het was een geweldige tijd, ik moest stoppen vanwege mijn leeftijd maar mis het werk heel erg. Ik zou zo weer terug willen";

"Ik werd ziek, ik moest met het werk stoppen, heel jammer, ik mis het enorm, het was een vast punt in de week, vooral bijzonder door het contact met de gasten en mijn collega's";

"Na acht jaar vrijwilligerswerk kreeg ik wat blessures, ik heb een ontzettend fijne tijd gehad, jammer dat ik er mee moest stoppen";

"Zes en half jaar geleden ben ik begonnen met het verzorgen van de tuin, ik heb een geweldige tijd gehad, door ander vrijwilligerswerk is mijn gemis nu wel opgevuld".

Op 6 juli 2022 zijn we deze reüniegroep gestart met negen deelnemers en inmiddels staan er drie oud-vrijwilligers op de nominatie om te kijken of ze zich bij

Giften en donaties

Naast de gebruikelijke jaardonaties mochten de Stichting Hospice en de Stichting Vrienden van het Hospice in het 2e en 3e kwartaal van 2022 een bedrag van € 8148,- aan giften ontvangen.

Het hospice wil graag ieder die een gift heeft gedaan persoonlijk bedanken. Maar uit een oogpunt van privacy vermeldt de bank op het rekeningafschrift alleen het bedrag en de naam van de geveer. Meestal kunnen we het adres wel achterhalen, maar niet altijd. Ons verzoek aan u is dan ook of u bij het overmaken van een gift onder de opmerkingen uw adres wilt aangeven, zodat wij u kunnen bedanken.

ons aan willen sluiten. We komen om de twee maanden bij elkaar in het tuinhuis van het hospice. Tussendoor organiseren we leuke dingen en houden met elkaar contact via de Kamer 7 WhatsApp groep. Op de foto is de reüniegroep bij elkaar voor een gezellige lunch in Sasenheim.

Uiteindelijk komen we toch weer uit op de oorspronkelijke bedoeling van Kamer 7: elkaar ontmoeten, opgebouwde vriendschappen onderhouden, het delen van ervaringen en hoe het nu met je gaat, met juist die mensen die je zo vertrouwd zijn geworden.

Reüniegroep kamer 7

Wisselingen in het bestuur

Door Willy Zuijderduijn

Het bestuur van de Stichting Vrienden van het hospice Duin en Bollenstreek maakt een bestuurswisseling mee. Voorzitter Marcel van den Broek en penningmeester Renzo van Leeuwen blijven aan. Noor Mulders en Willy Zuijderduijn treden af. Noor blijft wel nog actief in het hospice. Willy trekt zich na 16 jaar nu helemaal terug uit het hospice.

Zowel Noor als Willy hebben voor opvolging gezorgd en dragen hun taken over. Gitta is ook als vrijwilliger aan het hospice verbonden. Neline kijkt met een frisse blik van buitenaf mee. Beide dames stel ik aan u voor in deze interviews.

Gitta van Haaster

Gitta, waar liggen jouw roots?

"In de Zilk, daar ben ik geboren. Mijn vader had een bollenexport bedrijf. Mijn broer heeft dat overgenomen. Ik heb de opleiding fysiotherapie gedaan. Omdat er hier in Nederland destijds geen banen in te krijgen waren, ben ik uitgeweken naar Zwitserland waar ik drie jaar heb gewerkt. Inmiddels had ik een vriend die nu mijn echtgenoot is. Na ons vertrek uit Zwitserland zijn we negen maanden gaan reizen door Aziatische landen en Australië. Terug in Nederland was er nog steeds geen baan in de fysiotherapie en heb ik een logistieke omscholing gedaan, meer gericht op de beleidsmatige kant in de zorg. Ik heb gewerkt in ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingshuizen.

Op een gegeven moment was ik wel klaar met het werken aan deze kant van de zorg en heb ontslag genomen. Naast diverse vrijwilligersactiviteiten werd ik ook mantelzorg voor mijn ouders en schoonvader. Daarnaast hielp ik waar nodig mijn broer in de zaak. In die tijd kwam ook het skiles geven op mijn pad. Nu ben ik iedere winter heerlijk drie maanden in Oostenrijk om skiles te geven."

Hoe ben je als vrijwilliger bij het hospice terechtgekomen?

"Ik doe meer vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld bij een voorleesproject voor niet-Nederlandse kinderen die een taalachterstand hebben. Ook ben ik taalmaatje. Ik hoorde over het hospice en dat sprak mij erg aan. De laatste fase in het leven vind ik heel belangrijk en hoort er ook bij. Ik vind dit heel mooi werk. Ik doe dan ook graag de dienst 's morgens van 7.00 tot 11.00 uur, met de zorgtaken."

Inmiddels loop je al een tijd mee?

"Klopt, 13 jaar. Ik heb nog les van jou gehad Willy, zes weken lang iedere vrijdag. In een groep beginnen geeft een band. We hadden een goede groep en ik spreek mijn groepsgenoten nog steeds want er zijn er nog veel actief in het hospice. Ik vind het werken in het hospice nog steeds heel prettig om te doen, het is dankbaar werk en ik krijg er veel voor terug."

Noor heeft je gestrikt voor het bestuur van de Stichting Vrienden van het hospice. Had je daar wel een beeld bij?

"Een beperkt beeld. Ik moest er dan ook wel over nadenken."

Wat trok je over de streep?

"Het weer met een andere blik naar het hospice te kunnen kijken. Naar hoe de dingen gaan. Kritisch en met een frisse blik kijken naar- en inbreng hebben bij de Stichting Vrienden."

Je was inmiddels bij een paar vergaderingen van het bestuur. Heb je er nu meer een beeld bij?

"De bestuursfunctie is niet heel veel werk, denk ik. Het zijn ook de dingen eromheen waar aandacht voor kan zijn. De extra dingen met name voor de gasten. En de extra aandacht op momenten voor de vrijwilligers. Het hoofddoel is toch zorgen dat het hospice voor iedereen toegankelijk is. Dat is heel belangrijk en heel mooi!"

Neline Ritsma- van Duijn

Neline, waar liggen jouw roots?

"In Katwijk aan Zee. En ik ben altijd in Katwijk gebleven. Na ons huwelijk woonden we eerst "in", zo ging dat toen. Later zijn we naar de Molenvijk verhuisd en nu wonen we nog steeds in Katwijk aan de Rijn op een locatie die ons goed bevalt. We voelen ons hier thuis bij de zee en de duinen."

Wist je al jong welke richting je uit wilde?

"Niet echt. Na de havo wilde ik vrij zijn en mijn eigen geld verdienen, niet meer afhankelijk zijn van mijn ouders. Mijn eerste baan was als secretaresse van een bankdirecteur. Ik heb daar van alles gedaan op financieel gebied: een leuke baan. Na mijn vertrek zijn mijn man en ik gaan reizen. Op de motor hebben we een groot deel van Amerika doorgetrokken, met een tentje achterop. Veel nationale

parken bezocht, zo mooi, en ook langs familieleden die waren geëmigreerd. Veel vrijheid, maar toch kreeg ik heimwee en dus gingen we weer naar huis. Na een week weet je dat ook weer, maar opnieuw lang weggaan wilde ik niet meer. Het gevaar is dan dat je je nergens meer thuis voelt. We zijn nu goed gesetteld in Katwijk en gaan vaak voor een aantal weken op vakantie."

Heb je weer een baan gezocht in dezelfde sector of iets anders?

"Via een uitzendbureau kwam ik in het toenmalige AZL te werken bij de directeur Gezondheidszorg.

Een leuke, afwisselende baan. In de avonduren heb ik diverse cursussen gedaan. Daarna kreeg ik een baan bij de Universiteit Leiden, bij het bestuur van de Faculteit Sociale Wetenschappen als beleidsmedewerker.

Ik hield me bezig met buitenlandse studenten die in Leiden een promotietraject wilden doorlopen. Ik begon in een klein team dat door de jaren heen steeds verder uitbreidde. Ik was ook wel een uitzendpoot, wat tevens mijn valkuil was. Vooral de laatste jaren was het een erg drukke baan. Mijn man ging met pensioen, wat voor mij de aanleiding was om ook te stoppen. Ik was toen 64 jaar. Nu hebben we de tijd aan onszelf en kunnen we veel samendoen, wandelen, fietsen, kleinkinderen."

En nu de Stichting Vrienden.

Welk beeld heb jij bij een hospice?

"Dat het hospice in Sassenheim staat wist ik, ik kom er regelmatig langs. Onze dochter woont er in de buurt. Ik heb ook gemerkt en ervaren hoe belangrijk een hospice is toen mijn zus in een hospice lag. De goede zorg was voor iedereen hartverwarmend."

Kwam mijn vraag op het juiste moment?

"Ja. Ik heb nu een paar vergaderingen meegelopen, het geeft mij een positief gevoel. Prettige mensen om dit samen mee te doen. Anderzijds, ik vind het bestuur in die zin wel abstract omdat ik het hospice niet van binnenuit ken. Daarom wil ik mij ook als vrijwilliger aanmelden; kijken of dit werk iets voor mij is. Jij vertelt er zo enthousiast over, ik wil daar ook mijn bijdrage aan leveren. Ik denk dat het me voldoening zal geven!"

De combinatie van de Zorg en de bestuursfunctie van de Stichting Vrienden is mooi. Waar de Stichting voor staat weet je. Het hoofddoel is het mogelijk maken dat iedereen in het hospice kan komen. Sta jij daar ook achter?

"Ja zeker. Ik vind het ook belangrijk dat er geen onderscheid wordt gemaakt in religie of politiek. Het is belangrijk dat écht iedereen kan komen."

We wensen Noor en Neline heel veel succes in het hospice en bij de Stichting Vrienden!

Willy Zuijderduijn neemt afscheid

Door Carine Atzei

Bijna iedereen zal haar wel kennen: Willy is één van de vrijwilligers van het aller-eerste uur. Zij is vanaf het prille begin betrokken geweest bij het oprichten van ons hospice. Nadat ze in een lokale krant de aankondiging had gelezen dat er in de Bollenstreek een hospice zou worden opgericht, meldde zij zich aan als vrijwilliger. Willy heeft altijd in een medische omgeving gewerkt, eerst als radiodiagnostisch laborante, waarbij ze merkte dat ze goed was op organisatorisch gebied en dat ook het opleiden van mensen echt haar kracht was. Later werd ze hoofd van de afdeling radiologie, onder meer in het toenmalige Diaconessenhuis in Leiden. Toen ze op aandringen van haar vriend minder uren ging werken, kreeg ze meer tijd om zich ook bezig te houden met vrijwilligerswerk. Zeker toen hij, kort na de opening van het hospice, onverwacht overleed. Allereerst volgde ze de introductie cursus, die toen nog bestond uit zes vrijdagmiddagen. Er zat toen nog geen paal in de grond en er moest ongeloflijk veel werk worden verricht. Willy werd lid van de inrichtingscommissie en heeft vooral de taak op zich genomen de stijl en de sfeer in het huis mede te bepalen: het meubilair en vooral ook de kleurstelling. Zelf beeldhouwde ze veel in die tijd en haar vriend schilderde en heeft een schilderij voor de opening gemaakt. Dat maakte dat het uitzoeken van de kunst in het huis ook goed bij haar paste. Willy lette er op dat in de gastenkamers mooie en goed passende kunst kwam te hangen.

Ontzettend veel geleerd

Na het volgen van de introductie cursus werd Willy gevraagd de cursus zelf te gaan geven en omdat ze vanuit haar werk daarmee al veel ervaring had opgedaan, nam ze die taak graag op zich. Ze heeft dit vijf jaar gedaan. Daarnaast heeft ze vanaf 2016 deel uitgemaakt van de redactie van de nieuwsbrief en werd zij bestuurslid van de Stichting Vrienden van het Hospice. De meeste voldoening haalde ze toch uit het werken als zorgvrijwilliger: Willy heeft het altijd heel bijzonder gevonden om zo dicht bij mensen te mogen komen en te leren zien waar iemand behoefte aan heeft. Wil iemand praten of niet? Vooral tijdens de ochtenddiensten, als het nog rustig in huis was en er geen bezoek was, ontstonden er vaak spon-

taan hele mooie gesprekken. Eén ervan is haar in het bijzonder bijgebleven: een nog vrij jonge vrouw waaraan ze kon vragen: hoe voelt het nu om zo ziek te zijn en te weten dat je dood gaat? Daarop antwoordde de vrouw: als je zo ziek bent dan wil je op een gegeven moment niet anders meer. Het mooiste vindt Willy dat ze er ontzettend veel van heeft geleerd.

Aandacht voor het hospice

Een andere rol was die in de PR-commissie, die vooral in het begin van belang was. Op evenementen en beurzen werd het hospice vaak uitgenodigd om meer naamsbekendheid te verkrijgen. Eén van de gelegenheden die Willy het

meest is bijgebleven is de Biermarkt in Sassenheim, een fenomeen dat ieder jaar plaatsvindt en waarbij altijd een goed doel wordt uitgekozen. Dat was toen het hospice: samen met Martijntje Breedveld stond ze op de markt over het hospice te praten met al die mensen met bierglazen in hun hand. De regel was dat er voor ieder biertje een tweede werd gedoneerd voor het hospice en er is toen een groot bedrag opgehaald. In het begin was het ook echt nodig om het hospice onder de publieke aandacht te brengen. Zo kwamen er ook veel mensen bij voor de Stichting Vrienden van het Hospice die donateur werden. Nu is de bekendheid gelukkig veel groter; op een gegeven moment waren er zelfs 500 vrienden. Het belangrijkste doel van de Stichting Vrienden is dat er geld in kas is om bij te kunnen dragen aan het verblijf van mensen in ons hospice die zelf niet voldoende geld hebben. Op die manier kan iedereen, ongeacht de financiële situatie, in ons hospice komen om als zij dat willen of als dat nodig is, bij ons te overlijden. Ook

de kerstpakketten voor de vrijwilligers worden op deze manier gefinancierd en bepaalde artikelen die niet binnen de exploitatiekosten vallen, zoals de sta-opstoelen en nieuwe televisies.

In gesprek met de prinses

Willy heeft ook een mooie herinnering aan haar aanwezigheid in de Leidsche Schouwburg waar in het bijzijn van Koningin Beatrix "De Afscheidsmologen" werden opgevoerd. Hierbij waren mensen uit verschillende richtingen van de terminale zorg uitgenodigd en vertegenwoordigde Willy ons hospice. Na de opvoering werd een twaalftal mensen uitgenodigd waaronder zijzelf om met de prinses in gesprek te gaan en waar ze over haar ervaringen kon vertellen.

Bedankt Willy!

Nu is er een eind gekomen aan Willy's inzet voor het hospice. Als zorgvrijwilliger moest ze stoppen vanwege gezondheidsklachten en bovendien bereikt ze volgend jaar de leeftijdsgrens van 75 jaar. Dat wil niet zeggen dat ze op haar lauweren gaat rusten. Willy blijft voorzitter van het Netwerk Vrouwen van Katwijk, een vereniging die twee keer in de maand op dinsdagochtend samenkomt voor lezingen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Er zijn meestal tussen de 120 en 130 vrouwen bij deze lezingen aanwezig.

Verder maakt ze deel uit van een meeleesgroep die de officiële brieven van de gemeente gericht aan de burgers controleert op helder en duidelijk taalgebruik en ze gaat zich richten op het project "Steunouder". Dat wil zeggen dat ze een kind uit een gezin dat het moeilijk heeft 1 op 1 aandacht schenkt om er even helemaal alleen voor dat kind te zijn. Het mag duidelijk zijn dat thuis achter de geraniums gaan zitten niet in Willy's systeem zit en dat er na 17 jaar zeer gewaardeerde inzet in het hospice nog veel overblijft om haar bezig te houden.

Bedankt voor alles Willy!

Aanbevolen Films en Literatuur

Voor u gezien: "Dertien dagen"

Door Willy Zuijderduijn

Floor Haak (86) kiest ervoor om te stoppen met eten en drinken. Samen met zijn zoons, die bij hem intrekken, beleeft hij de laatste dertien dagen van zijn leven. Een week voor het besluit vraagt Floor zijn zoon, fotograaf en filmmaker Gijs Haak, dit proces te filmen. 'Dan kunnen mensen zien hoe het is om op deze manier dood te gaan.'

Als Floor 86 jaar is, op zich nog wel redelijk zelfredzaam en voor zover mogelijk nog van het leven geniet, merkt hij toch dat zijn krachten afnemen en vreest hij voor een verpleeghuis. Daar wil hij absoluut niet naar toe. Hij deelt zijn kinderen mee dat hij gaat stoppen met eten en drinken. Zijn twee zoons komen bij hem in huis. De andere gezinsleden komen bij hun vader en opa op bezoek. Zo lang het kan doet hij nog alles zelf, komt zelf de trap

nog op en af, maar gaandeweg nemen zijn krachten af en komt hij steeds meer op bed te liggen.

Het is mooi om te zien dat Floor, hoewel hij steeds zwakker wordt, tegelijk zo sterk is. De dagen met zijn zoons zijn heel waardevol. Er is begrip en ruimte voor emotie. Het is intens, verdrietig, maar ook vrolijk en licht. Floor Haak laat op zijn overlijdenskaart de tekst "Tevreden Overleden" zetten. Het duurde 13 dagen. "Dertien dagen" werd genomineerd voor de Gouden Kalf voor beste korte documentaire.

In de documentaire laten zijn zoons de rieten mand aan Floor zien waarin hij weggebracht wil worden

Aanbevolen literatuur:

Raynor Winn "Het Zoutpad"
Christine van Reeuwijk "Je zou niet zeggen dat je ziek bent"
Saskia Maaskant "Bijna iedereen heeft kanker"
Ruud ten Wolde "Ziek gelukkig"
Deepak Chopra "Het zelfhelend vermogen"

Opnamegegevens tweede kwartaal 2022

Opnames	23
Man	9
Vrouw	14
Gemiddelde leeftijd	81 jaar
Overleden	21
Ontslag	1
Gemiddelde verblijfsduur	20 dagen

Komend van thuis	15
Komend uit ziekenhuis	5
Komend uit verpleeg- verzorgingshuis	2
Komend uit ander hospice	1

Gemiddelde bedbezetting 79 %

Zorginzet VPTZ thuis 3 cliënten

Derde kwartaal 2022

Opnames	24
Man	13
Vrouw	11
Gemiddelde leeftijd	81 jaar

Overleden	22
Ontslag	0
Gemiddelde verblijfsduur	17 dagen

Komend van thuis	12
Komend uit ziekenhuis	11
Komend uit verpleeg- verzorgingshuis	1

Gemiddelde bedbezetting 83 %

Zorginzet VPTZ thuis 4 cliënten

Over palliatieve zorg

Als je hebt gehoord dat je niet meer beter wordt, komt er veel op jou en jouw naasten af. Palliatieve zorg gaat over kwaliteit van leven als je niet meer beter wordt. Deze zorg kan helpen om in deze periode nog te doen wat jij belangrijk vindt.

Op de website overpalliatievezorg.nl/ kwaliteit vertellen Jolanda, Michiel en Jannie over hun ziekte en hoe palliatieve zorg hen ondersteunt. Ook is op deze website meer informatie te vinden over lichamelijke, psychische, sociale zorg, zingeving en andere mogelijkheden.

Jannie (68) kreeg 3 jaar geleden de diagnose uitgezaaide borstkanker.

Sindsdien leeft zij in "Tussenland", zoals zij het zelf noemt. "Ik ben ziek en wordt niet meer beter. Goede zorg verbetert de kwaliteit van mijn leven."

Op het strand

De nacht is woest geweest
De afgang wordt versperd
door zand een meter hoog
Twee meeuwen aan kort vliegtouw,
de branding staat nog scheef

Wat verder op het strand,
hotels al lang verdwenen,
kom ik vrij onverwacht
mijn dode vader tegen

Hij is alleen, geen hond geen vrouw
geen kinderen
zelfs de meeuwen zijn vervlogen
Op weg naar ergens achter mij
verdwijnt hij zonder groet

Of toch een vage trage knik misschien
Heel even
Of was het slechts een misstap,
een hobbel in het zand
die zijn verwaaide hoofd
een tel te lang deed zweven

Mark Sijlmans

Vrienden van het Hospice

Het Hospice is voor een deel afhankelijk van sponsoring, giften en donaties. Ook u kunt ons steunen door vriend te worden van de Stichting Vrienden van het Hospice. De minimale bijdrage is €15,- per jaar. U kunt zich aanmelden via het aanmeldingsformulier op de website van het Hospice (hospiceduinenbollenstreek.nl). U kunt daarbij kiezen voor automatische incasso of voor het zelf overmaken van uw bijdrage. U kunt zich ook aanmelden door onderstaande kaart op te sturen.

Vriendenkaart

Ja, ik meld mij aan als vriend van het Hospice.

Naam + voorletters Dhr. /Mevr.
Adres
Postcode/Woonplaats
Telefoonnummer
E-mail
Automatische Incasso: Ja / nee Welke maand(en):
* Bankrekeningnummer (IBAN) NL * alleen bij Automatische Incasso
Mijn jaarlijkse bijdrage is €
Handtekening Datum ...-...-....

s.v.p. in een gefrankeerde envelop sturen aan: Stichting Vrienden Hospice Duin- en Bollenstreek
Hoofdstraat 51, 2171 AR Sassenheim

Of mailen naar vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl

Colofon
Opmaak en druk: Drukkerij Flora Lisse
Redactie: Carine Atzei, Evelien van Duin, Jacques Erades,
Lisette van der Lans, Mark Sijlmans,
Willy Zuijderduijn
Eindredactie: Tot en Met producties Lisse

Drukkerij Flora en Tot en Met producties zijn sponsor van de
nieuwsbrief van het Hospice Duin- en Bollenstreek.

Aan deze uitgave werkten mee: Rik Brinkman, Gitta van Haaster,
Herman Krijnen, Maurice Meijer, Neline Ritsma-van Duin,
Peter Slors, Sander Slors

Contactadres:
Hospice Duin- en Bollenstreek
Hoofdstraat 51
2171 AR Sassenheim
www.hospiceduinenbollenstreek.nl
@: info@hospiceduinenbollenstreek.nl
T: 0252 227139 - F: 0252 225888

Stichting Vrienden
@: vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl
Bankrekening: NL81RABO 0131 2886 79
T: 0252 227139